

Scientific journal
PHYSICAL AND MATHEMATICAL EDUCATION
Has been issued since 2013.

ISSN 2413-158X (online)
ISSN 2413-1571 (print)

Науковий журнал
ФІЗИКО-МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА
Видається з 2013.

<http://fmo-journal.fizmatsspu.sumy.ua/>

Русіна Н.Г. Аналіз навчальних планів підготовки землепорядників Польщі: порівняльні аспекти // Фізико-математична освіта : науковий журнал. – 2017. – Випуск 3(13). – С. 130-135.

Rusina N. The Analysis Of Curriculum For The Land Surveyors' Training In Poland: Comparative Aspects // Physical and Mathematical Education : scientific journal. – 2017. – Issue 3(13). – P. 130-135.

УДК (378.147-057.4:528.4)

Н.Г. Русіна

ВСП «Рівненський коледж національного університету
біоресурсів і природокористування України», Україна
RusinaN@i.ua

АНАЛІЗ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ПІДГОТОВКИ ЗЕМЛЕПОРЯДНИКІВ ПОЛЬЩІ: ПОРІВНЯЛЬНІ АСПЕКТИ

Анотація. У статті представлено аналіз навчальних планів підготовки фахівців із землеустрою в університетах Польщі. Зазначено, що у польській педагогіці під навчальним планом розуміють опис способу реалізації цілей і завдань навчання, які викладені у типовій програмі. Представлено аналіз навчальних програм університетів Польщі. Розглянуто результати навчання, які виступають базовим елементом при розробці навчальних програм, тому що: визначають вид і обсяг навчання для студентів; забезпечують об'єктивний інструмент для оцінки процесу навчання на всіх його етапах (до занять, під час занять, після закінчення); в зрозумілій формі обґрунтовують вимоги до учасників навчального процесу; окреслюють компетентності випускників на допомогу їх майбутнім роботодавцям; визначають послідовні і самоосвітні компоненти, які потім можуть бути реалізовані у вигляді різноманітних форм навчання; допомагають викладачеві в організації та реалізації навчального плану. Виокремлено структурні елементи таблиці навчального плану, а саме: назви дисципліни, загальна кількість годин та окремо по лекційним заняттям і практичній роботі (лабораторні і практичні заняття в малих групах, семінари, курсові і проектні роботи, креслярсько-графічні роботи, робота в комп'ютерному класі) по дисципліні, максимальну кількість залікових одиниць та форми зарахування. Визначено блоки-курси дисциплін навчального плану: обов'язкові, елективні, факультативні.

Ключові слова: навчальний план, навчальна програма, базові елементи навчальної програми, результати навчання, освітній напрям землепорядкування.

Постановка проблеми. Освіта як соціальне явище лише тоді може вважатися досконалою, якщо вона забезпечує не лише успішне задоволення суспільних запитів сьогодення, а й намічає загальні підходи щодо вирішення майбутніх проблем [1, с.196]. Як зауважує Н. Журавська, «у сучасних умовах провідну роль у стратегії вищої аграрної освіти країн ЄС стала виконувати підготовка фахівців широкого профілю із збільшенням спеціалізацій, перелік яких регулярно переглядається ВНЗ спільно з установами й організаціями, для яких здійснюється підготовка. Попит на ринку праці визначає кількість, масштаби підготовки з конкретних галузей і спеціалізацій» [3].

Говорячи про автономію вищих навчальних закладів, ми, насамперед, згадуємо про їх права. До основних прав діяльності вишу можна віднести право розробляти та реалізовувати освітні (наукові) програми в межах ліцензованої спеціальності; самостійно розробляти та запроваджувати власні програми освітньої, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності; самостійно запроваджувати спеціалізації, визначати їх зміст і програми навчальних дисциплін тощо [4]. Навчальні плани та програми дисциплін розробляються на основі компетентнісного та діяльнісного підходів у навчанні. Їх якість оцінюється відповідністю до запитів суспільства, вимогам ринку праці, сучасному розвитку науки і техніки.

Аналіз актуальних досліджень. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти Польщі відображені в працях відомих вчених, а саме: Ф. Андрушкевича, Є. Громова, Т. Кристачук, В. Майбороди, Н. Ничкало, С. Сисоевої.

Науковці відзначають, що освіта в сучасній Польщі – це інвестиція, яка в майбутньому впливає на рівень життя людини і професійну кар’єру [5].

Всі провідні вузи Польщі пропонують програми як на польській, так і на англійській мовах. Польща бере активну участь у Болонському процесі. Завдяки ECTS (European Credit Transfer System) студенти можуть бути повністю мобільними і продовжувати освіту в інших країнах Європи, як зауважує К. Хоменко [7, с.388]. Проте аналіз навчальних планів підготовки землевпорядників Польщі, ще не став предметом широкого обговорення в науковій та методичній літературі.

Мета статті. З огляду на це метою статті є висвітлення основних підходів розробки навчальних планів, які відіграють важливу роль у підготовці фахівців-землевпорядників Польщі.

Виклад основного матеріалу. В Українському педагогічному словнику навчальний план представлено як документ, який визначає перелік навчальних предметів, що вивчаються в конкретному навчальному закладі, послідовність їх вивчення та кількість годин, що відводяться на вивчення кожного з них по роках навчання, тижневу та річну кількість годин і в зв’язку з цим – структуру навчального року [2, с. 222].

У польській педагогіці під навчальним планом розуміють опис способу реалізації цілей і завдань навчання, які викладені у типовій програмі. Програма навчання включає перелік навчальних дисциплін, які пов’язані з конкретним освітнім напрямом підготовки фахівців, який реалізується освітнім закладом відповідного типу і рівня [15].

Зауважимо, що навчальна програма дозволяє слухачеві отримати що найменше 60 кредитів, при цьому вищий навчальний заклад повинен виокремити результати навчання, способи їх перевірки та документацію [8, с.84]. Адже результати навчання виступають базовим елементом при розробці навчальних програм, тому що: визначають вид і обсяг навчання для студентів; забезпечують об’єктивний інструмент для оцінки процесу навчання на всіх його етапах (до занять, під час занять, після закінчення); у зрозумілій формі обґрунтовують вимоги до учасників навчального процесу; окреслюють компетентності випускників на допомогу їх майбутнім роботодавцям; визначають послідовні і самоосвітні компоненти, які потім можуть бути реалізовані у вигляді різноманітних форм навчання; допомагають викладачеві в організації та реалізації навчального плану [12, с. 21]. Модель навчання, відповідно до ОВА (Outcome-Based Approach, ОВА), закладає бажані результати навчання на перспективу у створенні освітньої програми [12, с. 21]. Прикладом цього є фрагмент опису програми студій з використання ефектів навчання *Gospodarki Przestrzennej*, складеної викладачами Варшавського Університету [9, с. 21].

Таблиця 1

Опис спеціальності: землевпорядкування (*Gospodarki Przestrzennej*)

Спеціальність : <i>Gospodarki Przestrzennej</i>	
У результаті закінчення спеціальності землевпорядкування студент здобуває компетенції у галузі просторової організації території, соціально-економічного, природничого, соціального та економічного розвитку.	
Випускник отримує компетенції:	
Результати навчання у галузі знань	<ul style="list-style-type: none"> • Має загальне уявлення про характер просторової економіки та її взаємозв’язок з географією, міським плануванням, соціологією, економікою і наукою адміністрації, розуміє соціальні, економічні, правові та природні умови, бізнесу-планування, включаючи стратегічне планування. • Має знання про сучасні доктрини, теорії і погляди на місцеве самоврядування, стратегічне управління, просторове планування, міське проектування та планування, а також їх еволюцію. • Має знання про методи, засоби, способи та джерела збору даних, необхідних для місцевих органів влади з управління та планування земельними ресурсами і планування сталого розвитку. • Має знання правових і організаційних процедур, необхідних для прийняття рішень в області просторового планування та соціально-економічних стандартів і знає правові, організаційні та етичні проблеми для досягнення просторового планування на місцевому та регіональному рівнях.
Результати навчання у галузі вмінь	<ul style="list-style-type: none"> • Використовувати основні теоретичні знання для опису, інтерпретації, а також прогнозування та планування просторових явищ, викликаних діяльністю людини, із використанням різних методів та інструментів. • Проводити регулярні спостереження та аналізувати просторові явища (природні, соціальні, правові, економічні), а потім виявити їх причини і взаємозв’язок. • Підбирати аргументи для опонентів по вирішенню просторових питань і пропонувати найкраще рішення з точки зору суспільства в масштабах місцевого, регіонального і міжрегіонального. • уміє самостійно збирати інформацію про відповідну територію, яка необхідна у випадку просторового або соціально-економічного планування та проектувати дослідження з вивчення соціально-економічної ситуації.
Результати навчання у галузі соціальної компетентності	<ul style="list-style-type: none"> • готовий до роботи в державних установах, господарських організаціях, приватних некомерційних організацій, які передбачають суспільні цілі. • готовий взяти активну участь у співпраці між місцевими органами влади, іншими особами, які приймають рішення, економічними організаціями і громадянами, в тому числі до координації дій, здійснюваних цими організаціями в просторі та суспільстві.

Підкреслимо, що навчальний план, який слугує для розрахунку навчального навантаження викладачів, складається на основі робочого навчального плану галузі (або напряму) підготовки, з урахуванням аналізу індивідуальних планів студентів даної галузі (або напряму) підготовки. Із кожної дисципліни в навчальний план вводяться залікові одиниці: цифри в дужках, які йдуть відразу ж після назви дисципліни [3]. Наприклад, таблиця навчального плану передбачає назву дисципліни, загальну кількість годин та окремо по лекційним заняттям і практичній роботі (лабораторні і практичні заняття в малих групах, семінари, курсові і проектні роботи, креслярсько-графічні роботи, робота в комп'ютерному класі) по дисципліні, максимальну кількість залікових одиниць та форми зарахування. Окремо додається пояснення для вибіркового дисциплін, організації дипломної роботи, факультативних занять та проходження практик [10].

Нашими дослідженнями встановлено, що перший блок навчального плану (на прикладі студії стаціонарної I ступеня (бакалавр) напряму «Просторової економіки» університету м. Лодзь складають обов'язкові курси, специфічні для кожної обраної спеціалізації. Другий блок – це елективні курси. Курси на вибір можуть бути як загальноосвітніми, так і професійно-орієнтованими. Вибір здійснює студент за своїми інтересами, уподобаннями і потребами в об'ємі не менше ніж 30% від аудиторних годин на підставах і принципах навчального закладу [10; 13]. Не більше 10% від загальної кількості годин занять, зазначених в навчальному плані і програмі навчання може бути реалізовано без безпосередньої участі викладачів [17]. Третій блок складають факультативні курси. Головна відмінність полягає у тому, що елективні курси, на відміну від факультативних, є заліковими [3; 10].

Варто зауважити, що для потреби гармонізації навчальних програм серед університетів Польщі діяв пілотний проект у рамках програми Sokrates – TUNING Educational Structures in Europe (TUNING). Головною метою, якого була розробка методики, що направлена на полегшення розуміння навчальних програм, забезпечення їхньої сумісності, у тому числі модель створення, впровадження та реалізації програм [12, с.22; 17, с.8; 11, с.23].

Нашими дослідженнями встановлено, що освітній напрям землевпорядкування (Gospodarka Przemysłowa) Варшавського університету Природничих Наук (Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (SGGW) є міжфакультетний керунок, який діє на засадах угоди між Деканами факультетів, де викладачі здійснюють виклад і дослідження, пов'язані з спеціальністю.

Зауважимо, що освітній напрям відповідає питанням просторової економіки, соціального та економічного розвитку міських і сільських територій. Стратегія студії сконцентрована, в першу чергу, на питаннях, пов'язаних з процесом навчання, одне з найбільш важливих завдань – збереження і поліпшення якості освіти в поєднанні з вимогами ринку праці. Важливим завданням є інтернаціоналізація процесу освіти, що зазначено в Стратегії Варшавського університету Природничих Наук [9;16]. Відмітимо, що навчальний план містить всі ефекти навчання для даного освітнього напряму (табл.2) [14, с.133].

Таблиця 2

Відповідність ефектів навчання до результатів навчання для освітнього напряму «Землевпорядкування» (Gospodarka Przemysłowa)

Критерій	Землевпорядкування	напрямок освіти - галузь науки			
		суспільні	технічні	Сільсько-господарські	інженерні
Знання	15	10/11	11/11	9/9	5/5
Уміння	17	11/11	16/16	10/10	8/8
Соціальні компетенції	9	7/7	7/7	8/8	2/2
Разом	41	28/29	34/34	27/27	15/15

Досліджуючи навчальний план освітнього напряму «Землевпорядкування» (Gospodarka Przemysłowa) Варшавського університету Природничих Наук було встановлено, що програма студії I ступеня (2670 годин занять, в тому числі 1145 годин – лекційних, 1215 годин – практичних, 310 годин – польових практик, що разом 210 пунктів ECTS) надає можливість студенту вибір модулів/дисциплін у розмірі 64 пунктів ECTS – це становить 30,5% від загальної кількості кредитів. Сумарні кількісні показники:

- загальна кількість кредитів, які студент отримує на заняттях, що визначенні навчальним закладом – 112 (53,3%);

- загальна кількість кредитів, які студент отримує на заняттях з основних наук, до яких відносяться результати навчання з окресленого напряму та рівня підготовки – 32 (15,2%);

- загальна кількість кредитів, які студент повинен отримати в рамках практичних занять – 83 (39,5%);

- мінімальна кількість кредитів, яку повинен отримати студент, реалізуючи навчальні модулі запропоновані у формі загально- університетських занять або на інших освітніх напрямках – 8, в тому числі на заняттях WF - 1;

- відсоток від кількості кредитів для кожної освітньої галузі в загальній кількості кредитів є: соціальні науки – 24,4%; технічні науки – 34,8% ; сільськогосподарські, лісогосподарські та ветеринарні науки – 40 8%.

Підкреслимо, що на студії II ступня Варшавського університету Природничих Наук (1000 годин занять, в тому числі 360 год., лекцій, 540 год. практичних занять і 100 год. навчальних практик – разом 90 ECTS) студенти мають до вибору навчальних модулів у розмірі 41 пункт ECTS (45,6%).

Варто зауважити, що в навчальному плані передбачена технологічна або професійна практика (Praktyka zawodowa) терміном 4 тижня (160 год.) на студії I ступня. На відміну від вітчизняної практики, у рамках практики, яка проходять адміністративно-територіальних одиницях або муніципалітетах (міських радах або гмінах), студенти вивчають: статут гміни/міста, структуру ради/адміністрації, діяльність структурних одиниць (бюджету, промоцій і розвиток гміни/міста, освіти, культури, рекреації і спорту, соціальної політики, управління безпекою і кризами, охороно природного середовища, комунального господарства, інфраструктури та інвестицій, геодезії, кадастру і економіки нерухомості, планування і зонувannya територій, державні закупівлі) та взяти участь у нараді комітетів муніципальних утворень / міст, і, наскільки це можливо, на засіданні муніципальної ради / міста, що найменше один раз [17, с.135]. Підкреслимо, що на польових заняттях (ćwiczeniach terenowych) студенти знайомляться з проблемами, пов'язаними з управлінням та плануванням простору, а також збирають матеріали, які використовують на аудиторних заняттях [6, с.45;14, с.135].

Висновки. Сьогодні освіта в галузі знань «Геодезія та землеустрій» (Gospodarka Przestrzenna) в Польщі має затверджені та апробовані навчальні програми, які відповідають європейським стандартам. Модель навчання у польських вузах базується на результатах навчання на перспективу, які закладені в освітні програми. Освітній напрям землевпорядкування (Gospodarka Przestrzenna) є міжфакультетний і відповідає питанням просторової економіки, соціального та економічного розвитку міських і сільських територій. Важливою частиною навчального плану являє практичне навчання, яке дозволяє студентам закріпити теоретичні знання на практиці.

Подальшими напрямками досліджень є вивчення та аналіз планів різного кваліфікаційного рівня університетів Польщі.

Список використаних джерел

1. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання : наук.-метод. посіб. / І. Д. Бех ; Ін-т змісту і методів навчання. – К., 1998. – 204 с.
2. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко ; гол. ред. : С. Головка. – К. : Либідь, 1997. – 374 с.
3. Журавська Н. С. Навчальні плани і програми підготовки викладачів аграрних професійно-орієнтованих дисциплін у Люксембурзькому університеті / Н. С. Журавська // Молодь і ринок. – 2009. – № 1. – С. 78-82.
4. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 за №1556-VII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page3> на 09.08.2017 р.
5. Сисоева С.О., Кристопчук Т.Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник / С.О. Сисоева, Т.Є. Кристопчук; Київський університет імені Бориса Грінченка. – Рівне : Овід, 2012. – 352 с. : ISBN 966-8179-77-8
6. Стадницький Ю. «Просторова організація економіки» як напрям підготовки фахівців в Україні / Ю. Стадницький // Вища освіта України. – 2010. – №1. – С.43-47.
7. Хоменко К.П. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти Польщі [Текст] / К.П. Хоменко // Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» – Додаток 1 до Вип. 5, Том I (52) : Тематичний випуск «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». – К.: Гнозис, 2014. – С. 385-391.
8. Fałda B. Miejsce studiów podyplomowych w systemie kształcenia ustawicznego w polsce / B. Fałda // Нова педагогічна думка. – 2013. – № 1.2. – С. 83-86.
9. Gospodarka przestrzenna, stacjonarne, pierwszego stopnia [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://informatorects.uw.edu.pl/pl/programmes-all/GP/S1-GP/>
10. Gospodarka przestrzenna [Електронний документ]. – Режим доступу: http://www.gp.geo.uni.lodz.pl/uploads/files/GP_inzynierskie_dzienne_2015.pdf
11. Kraśniewski A., Proces boloński. Dokąd zmierza europejskie szkolnictwo wyższe?, MEN, Warszawa 2006, www.nauka.gov.pl.
12. Radwan A. Program nauczania na studiach musi zawierać opis efektów kształcenia / A.Radwan // e-mentor. – 2009. – № 3 (30). – С. 18-27.
13. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego [Електронний документ]. – Режим доступу: http://www.uph.edu.pl/images/AP_2011/PDFs/akty_prawne/roz_men_stand_naucz.pdf 16
14. Porter B. Kształcenie na kierunku Gospodarka przestrzenna w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. – режим доступу: <http://journals.pan.pl/Content/82729/mainfile.pdf>.
15. Program nauczania [Електронний документ]. – Режим доступу: https://pl.wikipedia.org/wiki/Program_nauczania

16. Strategia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na lata 2011-2020 [Електронний документ]. – Режим доступу: <http://www.sggw.pl/uczelnia/strategia-uczelni-na-lata-2011-2020>
17. Tuning. Harmonizacja struktur kształcenia w Europie. Wprowadzenie do projektu, Sokrates-Tempus, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 2008 [Електронний документ]. – Режим доступу: http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_brochure_Polish_version.pdf

References

1. Bekh, I.D. (1998) Osobystisno zorientovane vykhovannja [Personally oriented education], Institute of content and teaching methods, Kiev, Ukraine.
2. Ghoncharenko, S.U. (1997) Ukrajinjskijj pedagoghichnyj slovnyk [Ukrainian Pedagogical Dictionary], Lybidj, Kiev, Ukraine.
3. Zhuravsjska, N.S. (2009) "Curriculum and curriculum for teacher training in agrarian professional-oriented disciplines at the University of Luxembourg", Molodj i rynek, no 1, pp. 78–82. [in Ukrainian]
4. Zakon Ukrainy «Pro vyshhu osvitu» [Law of Ukraine "On Higher Education"]. (nd). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page3> на 09.08.2017 р. [in Ukrainian]
5. Sysojeva, S.O. and Krystopchuk, T.Je. (2012) Osvitni systemy krajin Jevropejskogho Sojuzu: zahaljna kharakterystyka [Educational systems of the countries of the European Union: general characteristics], Ovid, Rivne, Ukraine.
6. Stadnyckijj, Ju. (2010) "Spatial organization of the economy" as a direction of training of specialists in Ukraine", Vyshha osvita Ukrainy, no. 1, pp. 43-47. [in Ukrainian]
7. Khomenko, K.P. (2014) "Modern trends in the development of higher education in Poland", Humanitarian Bulletin of the State Higher Educational Institution "Pereyaslav-Khmelnysky State Pedagogical University named after Gregory Skovoroda", addition 1, issue 5, vol. I (52), pp. 385-391. [in Ukrainian]
8. Fałda, B. (2013) "Place of postgraduate studies in the system of lifelong learning in Poland", Nova pedagoghichna, no. 1-2, pp. 83-86 [Poland].
9. Gospodarka przestrzenna, stacjonarne, pierwszego stopnia. Retrieved from <http://informatorects.uw.edu.pl/pl/programmes-all/GP/S1-GP/> [in Poland].
10. Gospodarka przestrzenna. Retrieved from http://www.gp.geo.uni.lodz.pl/uploads/files/GP_inzynierskie_dzienne_2015.pdf [in Poland].
11. Kraśniewski, A., (2006) Proces boloński. Dokąd zmierza europejskie szkolnictwo wyższe? [Bologna process. Where is the European higher education going?], MEN, Warszawa, Poland. Retrieved from www.nauka.gov.pl [in Poland].
12. Radwan, A. (2009) "The syllabus must include a description of the learning outcomes", e-mentor, no. 3 (30), pp. 18-27 [in Poland].
13. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Retrieved from http://www.uph.edu.pl/images/AP_2011/PDFs/akty_prawne/roz_men_stand_naucz.pdf [in Poland].
14. Porter, B. Kształcenie na kierunku Gospodarka przestrzenna w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie [Education in the field of spatial economy at the Main School of Rural Economy in Warsaw]. Retrieved from <http://journals.pan.pl/Content/82729/mainfile.pdf> [in Poland].
15. Program nauczania. Retrieved from https://pl.wikipedia.org/wiki/Program_nauczania [in Poland].
16. Strategia Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie na lata 2011-2020 [Strategy of the Warsaw School of Economics for 2011-2020]. Retrieved from <http://www.sggw.pl/uczelnia/strategia-uczelni-na-lata-2011-2020> [in Poland].
17. Tuning. Harmonizacja struktur kształcenia w Europie. Wprowadzenie do projektu, Sokrates-Tempus, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji [Tuning. Harmonization of learning structures in Europe. Introduction to the project, Sokrates-Tempus, Foundation for the Development of the Education System]. Retrieved from http://www.unideusto.org/tuningeu/images/stories/documents/General_brochure_Polish_version.pdf [in Poland].

THE ANALYSIS OF CURRICULUM FOR THE LAND SURVEYORS' TRAINING IN POLAND: COMPARATIVE ASPECTS

Nelja Rusina

Separated subdivision of NULES of Ukraine «Rivne college», Ukraine

Abstract. *The article presents the analysis of curricula of preparation of specialists at universities in Poland. It is noted that in Polish pedagogy under the curriculum understand the description of the way the goals and objectives of the study outlined in the sample program. Presents an analysis of the curricula of Polish universities. The results of learning, are the basic element in the design of training programs because: define the kind and scope of learning for students; provide an objective tool for the assessment of the learning process in all its phases (before class, during class, after graduation) in an understandable way to justify requirements to the participants of the educational process; determine the competence of graduates to help their future employers; to determine consistent*

and self-educational components, which then can be implemented in various forms of education; help the teacher in organizing and implementing the curriculum. The structural table elements of the curriculum, namely: the name of the discipline total number of hours and separately for lectures and practical work (laboratory and practical classes in small groups, seminars, coursework and project work, drawing and graphic work, work in computer class) in the discipline, the maximum number of credits and forms of enrolment. Unit determined courses of curriculum: compulsory, elective, optional.

Key words: *curriculum, curriculum programme, the basic elements of the curriculum, learning outcomes, educational direction of land management.*